

[Formanden.]

Forslag til Lov om Tillæg til Lov Nr. 121 af 9. April 1936 om Foranstaltninger vedrørende Landbrugets Gæld og

Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Statshusmænds Rentebetaling.

Uden for Dagsordenen giver jeg Ordet til den højtærede Justitsminister, for at han kan fremsætte det anmeldte Lovforslag.

Justitsministeren (Steincke): Jeg skal tillade mig for det høje Ting at fremsætte *Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 73 af 11. Marts 1933 om Betalingshensstand for Ejere af Landbrugs- og Skovejendomme, Fiskere m. fl.* Som bekendt har denne ekstraordinære Lovgivning fundet Sted fra 1933. Da Forhandlingerne om Landbrugets Forhold ikke er bragt til Afslutning, mener Justitsministeriet, at denne Betalingshensstand endnu ikke bør bortfalde, hvorfor Bestemmelsens Gyldighedstid foreslaas forlænget, dog kun for 1 Aar. Jeg tillader mig at anbefale Lovforslaget til det høje Tings Velvilje.

Formanden: Ligeledes uden for Dagsordenen har Ministeren for Landbrug og Fiskeri Ordet for at fremsætte anmeldte Lovforslag.

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bordang): Jeg har den Ære for det høje Folketing at fremsætte *Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Statshusmænds Rentebetaling.* For 5 Aar siden blev der i Rigsdagen gennemført en Lov, som stillede det frit for Statshusmændene, om de ønskede at fortsætte med at betale Rente efter de gamle Regler eller efter Konjunkturer. Som Basis for Udsvingene indførtes den gamle Form, der findes i Forpagtninger af Landbrug, nemlig Kapitelstaksten, det vil i dette Forhold sige, at man gjorde Renten afhængig af Priserne paa Byg, Smør og Flæsk. Den nye Tid, vi har oplevet i de senere Aar, har vist, at dette Princip har lidt Skibbrud; paa Grund af det daarligere Høstaar 1936—37, meget høje Kornpriser uden tilsvarende Forhøjelse i Priserne paa Husmændenes Salgsvarer, har navnlig det sidste Aar vist et meget urigtigt Forhold mellem Betalingsevnen og Betalingsforpligtelsen, og naar der skulde betales efter Konjunkturer, var det netop Meningen, at Betalingsforpligtelsen skulde staa i Forhold til Betalingsevnen, det Netto-udbytte, Statshusmændene havde af deres Bedrift. Ministeriet har overvejet Sagen, ogsaa efter at der var indkommet forskellige

Andragender fra forskellige Husmandsforeninger o. lign. om Overgang til et nyt Grundlag, og man er kommet til det Resultat, at saa vidt man kan se, faar man det sikreste Udtryk for Landbrugets økonomiske Stilling og Betalingsevne ved at gaa over til Forrentningsprocenten, saaledes som den udregnes af Landøkonomisk Driftsbureau.

Lovforslaget gaar da ud paa at tilbyde Statshusmændene, at det skal staa dem frit, om de vil lade Rentebetalingen gøre konjunkturbestemt efter Landøkonomisk Driftsbureaus Forrentningsprocent; der bliver frit Valg baade for dem, der nu har den konjunkturbestemte Rentebetaling, og dem, der har beholdt den gamle Rentebetaling, og det bliver ligeledes frit for dem, som fremtidig opretter Brug. Derimod ophæves Adgangen til konjunkturbestemt Rentebetaling efter Kapitelstakstsystemet, som har vist sig at være meget uheldigt.

I § 3 fastsættes de Bestemmelser, hvorefter Udsvingene skal foregaa. Det fastsættes, at naar Landbrugets Forrentningsprocent er $3\frac{1}{2}$ til og med 4 pCt., nedsættes Rentefoden med 1 pCt., og naar den er over 3 pCt. til og med $3\frac{1}{2}$ pCt., med $1\frac{1}{2}$ pCt., og hvis Forrentningsprocenten er over $2\frac{1}{2}$ og ikke over 3, nedsættes Rentefoden med 2 pCt., og endelig nedsættes Rentefoden med $2\frac{1}{2}$ pCt., naar Forrentningsprocenten er $2\frac{1}{2}$ eller derunder. Til Gengæld forhøjes Rentefoden, naar Forrentningsprocenten er mindst 5, men under $5\frac{1}{2}$, med $\frac{1}{2}$ pCt., og saaledes fortsættes Forhøjelsen, indtil vi kommer op til en Forrentningsprocent paa $6\frac{1}{2}$ eller herover; saa forhøjes Rentefoden med 2 pCt. Der er dog den Begrænsning, som ogsaa findes i den nugældende Lov, at Renten hverken kan stige eller falde mere end 50 pCt. Forrentningsprocenten udregnes for Ejendomme med indtil 10 000 Kr.s Grundværdi, fordi det har vist sig i de senere Aar, at Forrentningsprocenten paa de forskellige Landbrugsstørrelser kan være vidt forskellig. Den kan et Aar være betydelig højere for de større Brug end for de smaa Brug, medens det omvendte kan være Tilfældet et andet Aar. Derfor mener man det rigtigt her, hvor der alene er Tale om Smaabrug, at Forrentningsprocenten beregnes for Ejendomme under 10 000 Kr.s Grundværdi.

Som Bilag til Bemærkningerne følger et Par Skemaer, og af det første Skema vil man se, hvorledes Vilkaarene har været i de senere Aar, hvor der er betalt Rente efter Kapitelstakstsystemet, og hvorledes de vilde have været, dersom man havde indført en